

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΟΥΓΚΩ

Αἱ ἐφημερίδες ἐξακολουθοῦσι δημοσιεύουσαι πολλὰ καὶ περιεργὰ ἀνέκδοτα περὶ Οὐγκώ. Τινὰ ἐξ αὐτῶν παραθέτομεν ἐνταῦθα:

Μία ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τοῦ Οὐγκώ ἦν ὅτι, καίπερ δεχόμενος ἀσμένως φίλους κατ' οἶκον, αὐτὸς οὐδένα ἐπισκέπτετο. Ὅτε ἐν ἔτει 1849 ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεχθῆ πρόεδρος τῆς δημοκρατίας ὁ πρίγκηψ Ἱερώνυμος Ναπολέων, πλησιάζας μίαν ἡμέραν τὸν ποιητὴν, εἶπεν αὐτῷ. «Ὁ ἐξάδελφός μου Λουδοβίκος σὰς ἐπισκέφθη καὶ δὲν σὰς εὔρε κατ' οἶκον. Δὲν θὰ ἀποδώσῃτε τὴν ἐπίσκεψιν;— Οὐχί, διότι, ὡς γινώσκετε, οὐδένα ἐπισκέπτομαι». Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Οὐγκώ μετοικήσας ἐτακτοποίησεν ἰδίᾳ χειρὶ ἐπιπλα ἐν τῷ νέῳ του οἰκίῳ, ὅτε ἤνοιξεν ἡ θύρα καὶ ἐφάνη ὁ Λουδοβίκος Ναπολέων. «Ἦναγκάσθη νὰ ἐκβιάσω τὴν εἴσοδον», εἶπεν. Ὁ Οὐγκώ κατῆλθεν ἐκ κινήτης κλίμακος, ἐξ ἧς προσήρτα εἰκόνα εἰς τὸν τοῖχον, ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχον πρόχειροι ἑδραὶ, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ πρίγκηψ ἐκαθέσθησαν ἐπὶ κιβωτίων. «Μὲ διέβαλον πρὸς ὑμᾶς, εἶπεν ὁ πρίγκηψ καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀπολογηθῶ». Ἦρξατο τότε ἡ περιεργὸς συνδιάλεξις, ἣν ὁ Οὐγκώ ἀφηγήθη βραδύτερον ἐν τῇ «Ἱστορίᾳ ἐνὸς ἐγκλήματος». Ὁ μέλλων Καῖσαρ ἀπέκρουσεν ὡς ὕβριν πᾶσαν πρόθεσιν ἐπιβουλῆς κατὰ τῆς δημοκρατίας, διεβεβαίωσε δ' ὅτι ἦν εἰλικρινέστατος. Τὴν εὐπιστίαν του ἀπέτισεν ὁ Οὐγκώ δι' εἰκοσαετοῦς ἐξορίας. Ὅτε βραδύτερον ἐδημοσιεύθησαν τὰ «Ἀντίποινα», ἡ αὐτοκράτειρα Εὐγενία, ζητήσασα τὸ φοβερὸν βιβλίον, ἀφοῦ ἀνέγνω ὀλίγας σελίδας, ἔρριψεν αὐτὸ ἐν ὄργῃ λέγουσα. «Τί ἐκάμαμεν εἰς αὐτὸν τὸν κύριον»; Ὁ Οὐγκώ, μαθὼν ἐν Γουερνεσέη τὴν φράσιν, ἀνέκραξε. «Τί μοῦ ἔκαμαν; Τὸ κακούργημα τῆς 2 Δεκεμβρίου». Μετὰ τὸ πραξικόπημα, ἡ ναπολεόντειος ἀστυνομία κατεδίωκεν ἀπηνῶς τὸν προγεγραμμένον κρυπτόμενον ἔτι ἐν Παρισίαις. Ὁ γέρον Δυμᾶς, μαθὼν τοῦτο, ἔγραψε πρὸς κοινὸν φίλον. «Ἐάν γινώσκεις ποῦ εὑρίσκεται ὁ Οὐγκώ, εἰδοποίησέ τον ὅτι ἐτάχθη ἀμοιβῇ 25,000 φράγκων εἰς ὄντινα προσαγάγῃ αὐτὸν νεκρὸν ἢ ζῶντα.»

— Ἀπὸ τῆς ἐπανάδου του εἰς Παρίσιους μετὰ τὸ Σεδάν, ὁ Οὐγκώ ἐπέτῃδεν δημοκρατικὴν ἀπέχθειαν πρὸς τὰς ἐστεμμένους κεφαλὰς. Ἄλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας Δὸν Πέτρος, ἀποθεὶς πᾶσαν ἐθιμοτυπίαν, ἀπῆλθε πρῶτος εἰς τὸν οἶκον τοῦ ποιητοῦ. «Ἐίμαι ὀλίγον δειλὸς καὶ πρέπει νὰ μ' ἐνθαρρύνητε, εἶπεν εἰσερχόμενος, καταλαβὼν δὲ θέσιν παρὰ τὸν Οὐγκώ, προσέθηκεν εὐφρῶς. «Σήμερον πρῶτην φορὰν ἔχω τὴν συναίσθησιν ὅτι καθῆμαι ἐπὶ θρόνου». Γενομένου λόγου περὶ τῶν ἡγεμόνων τοῦ θεοῦ δικαίου, ὁ φιλελεύ-

θερος μονάρχης παρετήρησεν. «Ἔστε ἐπιεικῆς πρὸς τοὺς συναδέλφους μου. Πλανῶνται, ἐπιτηροῦνται, διατελοῦσιν ἀποκεκομμένοι ἀπὸ τοῦ κόσμου καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύνανται νὰ συμμερίζωνται τὰς ἰδέας μας». Ὁ αὐτοκράτωρ ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὸν ἔγγονον τοῦ Οὐγκώ, ὅτε δ' ὁ ποιητὴς παρουσίασεν αὐτὸν «εἰς τὴν Μεγαλειότητά του», ὁ Δὸν Πέτρος διέκοψεν αὐτὸν καὶ εἶπεν εἰς τὸ μειράκιον. «Ἐδῶ ὑπάρχει μία μόνη μεγαλειότης καὶ εἶνε αὕτη», ἔδειξε δὲ τὸν ποιητὴν. Ἀυτοκράτωρ καὶ ποιητὴς διηγήθησαν ἀλλήλοις πῶς ἐχρησιμοποίησαν τὸν καιρὸν των. Ὅτε ὁ Δὸν Πέτρος ἀνέφερε «τὰ δικαιώματά του», διορθώσας ἑαυτὸν προσέθηκεν. «Σύγγνωτε, δὲν ἔχω δικαιώματα. Ἐχω μόνον δύναμιν τινα, ἣν ὀφείλω εἰς τὴν τύχην τῆς γενέσεως». — «Εἰσθε, ὑπέλαβεν ὁ Οὐγκώ, μέγας πολίτης, ἔγγονος τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου».

— Ὁ Οὐγκώ κατεκρίνετο ὡς φιλάργυρος. Ἄλλὰ πράγματι, καίπερ γινώσκων νὰ πορίζηται τὸ νόμιμον ἐκ τῶν ἔργων του κέρδος καὶ νὰ ὑπερρασιζῆ τὰ δικαιώματά του κατὰ τῶν ἐκδοτῶν καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν θεάτρων, ἦτον ἐλεήμων. Ἐν Γουερνεσέη παρέθετε δις τῆς ἐβδομάδος γεῦμα εἰς τὰ πτωχὰ παιδιὰ τῆς νήσου, πολλὰκις δὲ παρέσχε τροφὴν καὶ στέγην εἰς ἀπόρους λογίους. Ὅτε ἐν ἔτει 1878, ἐκφωνήσας τὸν πανηγυρικὸν τοῦ Βολταίρου, προσεπόρισε μέγα ποσὸν εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν Παρισίων, ἠγόρασε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ εἰσιτήριον ἀντὶ χιλίων φράγκων. Κατ' ἔτος ἔστελλε σπουδαῖον ποσὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἱπποσιδηροδρόμων, ὅπως διανεμῆ αὐτὸ εἰς τοὺς ἠνιόχους καὶ ἄδηγους τῶν δύο γραμμῶν, ἐφ' ὧν ἐποίει καθ' ἐκάστην ἐκδρομᾶς. Ἴδιον ὄχημα δὲν εἶχε, προετίμα δὲ τὰς ἀγορχίας ἀμάξας. Πολλοὶ τῶν ἀμαξηλατῶν, ἀναγνωρίζοντες τὸν ποιητὴν, ἠρνοῦντο νὰ δεχθῶσι παρ' αὐτοῦ χρήματα. Μίαν ἡμέραν ὁ Οὐγκώ, μὴ ἤξευρον πῶς νὰ ἐκφράσῃ πρὸς ἕνα ἐξ αὐτῶν τὴν εὐγνωμοσύνην του, τὸν ἐκάλεσεν εἰς γεῦμα. Ὁ ἀμαξηλάτης προσῆλθεν εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, ἐκαθέσθη εἰς τὴν θέσιν τῆς τιμῆς καὶ προσηνήχθη λίαν κοσμίως. Ἄλλὰ κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἐγερθεὶς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν ν' ἀναγνώσῃ στίχους πρὸς τιμὴν τοῦ ποιητοῦ. Οἱ συνδαιτυμόνες ἔμειναν ἐμβρόντητοι, οἶκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι ἐκ φιλοφροσύνης ἔχειροκρότησαν τὴν ἔμμετρον πρόποσιν. Ἄλλ' ὁ ἀμαξηλάτης, ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας, ἤρχισεν ἀναγινώσκων καὶ δεῦτερον καὶ τρίτον ποίημα, ἕως οὐ οἱ συνδαιτυμόνες διὰ σιωπῆς συνεννοήσεως παρέτειναν τὰς χειροκροτήσεις ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐδόθη εἰς τὰς Κυρίας καιρὸς νὰ ἐγερθῶσι τῆς τραπέζης καὶ νὰ ἀναχωρήσωσιν.